

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, télvére 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XXIV. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FRIGL GYULA.

50. szám.

Szentesi munkás kolónia.

Irta: Verner László.

Még egy évtizeddel ezelőtt is a demagógia klasszikus földjén, Szentesen valósággal amerikai gyorsassággal fölépült a Felső-Pártou a munkás-kolónia: százhuszonhat ház és beleköltözött olyan hatszázember, akinek emberrnyi embereit Morva, Szilézia, még Tallianország is csodálja, mert a kubikos-talicskával olyan messzire is elhúzódnak munka után, a fehérnépei meg csupa duzzadó egészség, az apró emberkéi meg ha az első telet átzenvedték abban a szűk oduban, ahol árendában lakott ez a szívós és hála az Istennek szapora cseléd, — nem fogott azon semmiféle nyavalya többé.

A munkás-kolónia előtt álmosan köszöntget egymásra néhány szélmalom vitorla, azután takarok, tornácok házak következnek négy utcán. A Tallian Béla-utcán Szentes legifjabb polgárai kispoltak, akikre telekkönyvezett ház vár örökségképpen. Ilyen reménység álomként sem merészkedett ahhoz a boldog százhuszonhat menyecskehez, akik most az új tesztek kicsinosításával bajlódnak és akik oly patyolat fehérre, oly magyarosra piktorolták a tűzfal alját, hogy megnézhetné Lechner is.

Négy utcája van a munkás-fertálynak, de lesz tiz is, valamennyi egyenes, eperféval beültetve. Az első négy utca azok neveit örökíti meg, akiknek az intézmény létesítésében része van. A Darányi- és Tallian-utcaikat keresztezi a Csathó Cicatricis-utca, mindögyiken tornácok, nagy ablakos

házak előtt serény munka folyik most. Az az ablak! Azé volt a legnagyobb kesergés. Hiszen nem győzik tüzrevalóval. Az uras ablakon a java meleg kiszökik. Még aztán nem boltosok ők, hát mit nézelődjön be az utcájáró? A modern higiénia követeléseit nehezen teljesítették: de most már a munkásfertály nagy ablakai dívatba hozzák az üvegeseket, a régi zsellér házak kicsiny, két muskáltlira való ablakait is kilöki már és mint a nyílt tekintetű szép menyecske néz ki az utcára.

Szentes város a munkás-házakra nem vett kölcsönt, aminthogy az akció, melylyel hatszáz-hétszáz családnak, háromezer embernek juttatnak otthout, igen kis pénzében van: össze-vissza az a 40.000 korona áll e célra rendelkezésre, amit a földmívelési miniszter engedélyezett. Hogyan épül föl ebből a 600 ház? Jó lesz a részleteket tisztázni. Hiszen voltaképen ez a cikkely is azért íródik, hogy a népeesség megduzzadt és a belső ingatlanok megszerzését a szegényebb emberekre lehetetlenné tévő helyeken a magisztrátus a szentesi példán induljon. Lássuk hát.

Mikor a földmívelésügyi miniszter adományából a vármegye 40.000. korona munkásház építési alapot kezel, Szentes följajánlotta a Felső-Párton a szükséges területet, négyszögölként egy koronáért. A vármegye kiküldött bizottsága elhatározta, hogy minden munkás-családnak 240 négyszögöl területet ad, a terület ára tiz év alatt fizetendő meg (kamatot nem kell fizetni). Mindenki, akit a bizottság a segítségre érdemesnek ítél, kapott az állami alapból 250 korona tiz év alatt visszafize-

tendő kamatmentes kölcsönt, akinek ez az összeg kevés volt, még maximális 200 korona kölcsönt is kapott, de ezután már 4 százalékot tartozik fizetni. Ilyen kamatmentes kölcsönt ötvenkilencen vették igénybe.

Az a munkáscsalád, amely most a saját otthonába költözött, a következő évi terheket vállalta. Tiz éven belül minden esztendőben fizet a telek árában 24 koronát, a kölcsön törlesztésére fizet 25 koronát; összesen fizet 49 koronát. Beszéltem három új gazdával, akik eddig igen nyomorúságos viskóban 60 korona árudát fizettek. A maguk házában megváltása nem kerül annyiba.

Szentes város áldozat készségeért nemcsak azért dicsérhető, mert a munkások otthon-szerzésére a legmáltányosabb áron adta át a területet, hanem azért is, hogy a város téglagyárából a legkölvezményesebb áron (csak hogy egészen ingyenbe ne menjen) egyenkint 3000—4000 téglát engedett át. Az alapok mind téglából valók, az ablak felsőrészének formáit téglák adják, az ambitus oszlopai is csinosak. A szentesi téglagyár oly sokféle alakzatú, diszes téglát gyárt, hogy velük igen széppé tették az új városnegyedet. Sok pesti nyaraló család olyan házban nem lakott Pest környékén e nyáron, mint anilyen itt, gazdájának ezermesterségét dicsérve, egyik másik. Az udvarokat gyümölcsfákkal ültetik be. A boldogulás reményének verőfénye sütkérez a tájon. Sokakkal beszéltem, de köztük a legeredetibb volt egy napsütötte magas magyar: Mező Mihály.

Tárca.

A cigány.

Faluvégi szalmaviskó a háza,
Rossz födelét egy gyöngye szél lerázza;
Hó és eső szakad rajta keresztül,
Vakolata néha-néha be is dül.

Az udvarán gyereksereg rikoltoz,
Rukázatuk nincsen szokva a folthoz —
Az asszony az eresz alatt pipázik,
S füstöt fuj a tenyerébe ha fázik.

Egy a család. A gazda meg azalatt
Vályogot vet az alvégi kert alatt, —
Térdig tapos a polyvába a sárba,
Mely nem egyszer bele freccsen arcába.

Meg se mossa, le se törüli, s estére
Ugy megyen le a legények elébe!

S míg vonója a hegedűn sir, szalad:
Lecsókolják az arcáról a sarat.

Balla Miklós.

A rozsmaringról.

Irta: Verner László.

(Lapunk jogositott kiadása.)

Nincs magyar népek kedvesebb virága ennél. A leányok rozsmaringgal mennek a templomba; öreg asszony könyörgésre, mennyasszony esküvőre nem megy rozsmaring nélkül. Hanusz István érdekes etnográfiai szokásokat ír a Virágokról való könyvében: A Jászságban piros almába tűzve a mennyasszony maga adja a rozsmaringot a hívogató vőlegény kezébe. Hogy ez legyen a lakodalomba teregető. Pestmegyében ha a rozsmaringot kiteszik az ablakba, az annak a jele, hogy ott eladó leány van. A Mátra mentén a rozsmaring csak leányzót illet meg mert az a szüzesség jelképe. Somogyban nem régeből minden lakodalomban tizenkét bokor rozsmaringot állítottak, hogy minden meghívott vendég egy szálat vigyen haza a lakodalom emlékeül. A Csallóközben nemcsak a vőfélyek kezében van rozsmaring, hanem

piros vagy kék szallaggal ékesítve minden vendég kap belőle. Az erdélyi magyarságnak nem oly kedvelt virága, miut a magyarországi magyar népek.

Azt mondják, hogy a rozsmaringot az avarok legyőzése után honosították meg Magyarországon. De ez nem egészen bizonyos. Mert azt is mondják, hogy a Spanyolországig elkalandozott magyar vitézek hozták onnan magukkal. Sőt azt is állítják, hogy II. András kereszties seregeinek tetszett meg az a virág amyira a szent földön, hogy nélküle nem akartak haza jönni. Mondják végül azt, hogy Nagy Lajos hozta Olaszországból. Ez a legvalószínűbb. Kevésbé lehet annak az állításnak hinni, hogy törökök ültettek volna nálunk legelőbb rozsmaringot.

Torda Aranyos vármegyében azt mesélik, Szent László süvegéről (mikor a tordai hasadékon átugratott) leesett a rozsmaringszál és a sziklában gyökeret vert. Mennyi szép nóta van a rozsmaringról. Ime néhány mutatóba:

Fölszántottam kertem alatt a mesgyét,
Bekeritem rózsafával a szélét,
Közepébe rozsmaringot helyezek,
Meléje meg netelejtset ültetek,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szármárhurut és különösen lábadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emel az olvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpöket és megszűnteti az éjjeli izzadást. — Kellems azaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4—5 kor. árt kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti ceggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).**

Hirek.

— Mennyi pénze volt, mikor a házápításhoz belefogott?

— Nem volt nekem egy krajcárom se. Csak kétszer állt el világéletemben a lélekzetem: egyszer Königrätz alatt, mikor futottunk, máskor meg akkor, mikor a megyeházán azt mondták, hogy építsek házat. Miből uram? Mikor a legtöbb pénzem volt, akkor kilenc forintom volt. Abból állítottam ki a lajtort, a girhest (lovat), csak ostor nem telt. De azt adott az árokpárt, meg az ócska kötőfék. Most árulom az artézit. Am az artéziből csak a napi kenyéret keresem ki. Majd csak a temetőben lesz az én házam. Így én, de az urak másként határoztak. Főlépül tehát a kicsi házam és én, ha először beléje megyek, könnyel áztatom meg a küszöbét. Jó az Isten! Meg jók az urak.

Nagy jelentős erkölcsi sikere van ennek az akciónak a parasztszótály véleményének megváltoztatásában. Másfél évtizedes demagóg irányzat gyűlöltté tette Szentesen a nadrágos embert. Simán kívül minden uri ruhájú ember prononszírozott gonosztevő volt a nép szemében. Most a nép látja, hogy az urak eleje törődik vele. Szóba áll, megkérdezi: hol szorít a csizma? És bizalma ébred. Csathó, a főispán, Cicatricis, az alispán, akiknek itt minden intézkedése meglátszik, gyakran jönnek ki, az ilyenek híre száll. És a demagóg kornak csak emlékezete létszen nem sokára.

Csongradon a vármegyei alaptól 25000 koronával indítják meg a munkaházak építését. Félégyházán most mondotta ki a képviselőtestület, hogy az akciót megindítja. Jásznagykunszolonok, Békés, Csanád, Torontálban a földművelésügyi miniszter adományából jelentékeny alapok vannak már erre a célra: a szentesi tapasztalatok élénken bizonyítják, hogy kisebb eszközökkel is sokat lehet tenni ezen a téren.

Városi ügyek.

3315 1904.

Hirdetmény.

Ezennel közlöttem, hogy az iparhatósági megbízottaknak megválasztására jogosított kereskedők — s iparosoknak névjegyzéke a polgármesteri hivatalban 8 napi közszemlére kitétetett.

Ezen határidő alatt a névjegyzék ellen észrevételek adhatók be.

Köszeg, 1904. december hó 6-án.

Dr. Sissovics,
polgármester.

3629 1904.

Hirdetmény.

Vármegyei alispánja 28661/1904.sz. rendeletével a sertésforgalmi várlatot fololdotta, miért is a f. hó 12-iki sertésvásár Köszegen megtartatik.

Köszeg, 1904. december hó 9-án.

Dr. Sissovics,
polgármester.

Szagos a rozmaring
Lehajlik az ága,
Gyere kis angyalom
Üljünk árnyékába.

Nem megyek, nem megyek
Rozmaring árnyékába,
Összetörök ruhám,
Szoknyám kerek alja.

Már kissé szomorubb nóta a rozmaringról ez:

Megüzentem édesanyámnak,
Rozmaringot kössön a lányának,
Két szélére két szép rozmaringot,
Közepébe bokros bubánatot,
Bezárhatod rácsos kis kapudat,
Nem taposom többé udvarodat,
Vethetsz belé rozmaringot, r zsát,
Nem szedem le többé gyenge ágát.

Csintalan nótaácska ez is:

Felszántottam kukorica földemet,
Vetek bele rozmaringot eleget.
Rozmaringot leszedik a szagáért,
Ezt a kis lányt elviszik a jussáért.

Ez még csintalanabb:

Rozmaringos a kötöm,
Van már nekem szeretóm,
Rozmaringos a szoknyám,
Hogy a babám nézzen rám.

— A gimnázium Mária ünnepe. F. hó 8-án farszító napja volt a gimnázium tanári karának. E napon ünnepelte a gimnázium a szeplőtelen fogantatás kihirdetésének 50-ik évfordulóját. Dél előtt 8 órakor hálaadó istentisztelet volt a Jakab templomban, melyet Kröller Miksa zalavára apát tartott. Ugyanott 10° órakor megálalta kult a Mária-kongregáció. Délután öt órakor pedig a gimnázium rajztermében énekekkel, szavalattal, fololvassással, és színi jelenet előadásával ünnepelt az ifjuság. Harmadik számként Mily Engelbert dr. szónoki hévvel mondott ünnepi beszédet tartott, ismertette a hitcikkely fogalmát és jelentőségét. Az ünnepély este 7 órakor ért véget, és azt nagyszámu közönség hallgatta végig.

— Valasztasi elnökök. A vármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 25-án tartandó megyebizottsági tag választáshoz elnökké Dr. Stúr Lajost, helyettes elnökké pedig Freyberjer Sandort kuldté ki.

— Vadászatok. Rossz idők jártak a nyulakra a mult hét elején. A gyenge tagy alkalmas vadászidőt teremtett, s így természetes, hogy ropogtak a lövések mindenfelé. F. hó 6-án Szijbely Gyula m. kir. udvari tanácsos, országos képviselő rendezett sikerült vadászatot rohonczi vadászterületén. A vadászon 440 nyul, több fogoly, facán s egy moosari szalonka esett. A vadászat után fényes ebéd volt a rohonczi kastélyban. Varosunkból Chernel Istvan, Czeke Gusztáv, Hannibal Moritz, dr. Hegedüs Janos, Horváth Andor, Keresztury Jozsef, báró Miske Kálmán, Pfeffel Janos, dr. Sissovics Miklós és dr. Stúr Lajos voltak hivatalosak. — F. hó 4-én Vasárnap pedig Gürül Odou horvat-zsidányi vadászterületén volt vadászat, amelyen 68 darab nyul került terítékre. E vadászon varosunkból August Imre, Schlögl Ferenc és Feigl Adolt vettek részt.

— Balthazar estői. Akik megnézték Balthazar mesternek akár vasárnap, akár keddi büvészestélyét, azok mindnyájan elismerik, hogy Balthazar mester a maga nemében egyedül áll. Oly nyugodtsággal, és oly kevés hókusz-pókuszszal még nem lattunk büvészt dolgozni. Fekete szalonöltözetben lépett a színpadra, fölürte kabátujjait, és úgy bánt el csodálatos mutatványával, mintha semmi se volna. A hasbeszédben is kiváló ügyesnek bizonyult, bár észre lehetett venni, hogy meglult. Mindent összevéve Balthazar igazi mestere a büvészetnek, és valóban élvezetet nyújtott előadásaival.

— A város, mint pernyertes. Weidl Ferenc a szabóhegyi ut elzárása alkalmából tudvalevőleg sommás visszahelyezési pert indított a város ellen, és a járásbírósnál a város kötelezve is lett annak türesére, hogy Weidl az ut felett rendelkezessék, nemkülönben, hogy a költségeket fizesse meg a város Weidlnak. A város ügyésze, Hegedüs Janos dr. felebezett a törvényszékhez, és sikerrel, mert a törvényszék a járásbírósnak ítéletét megváltoztatta és felperest keresetével elutasította, mert a város a mezőrendőri hatóság eljárásáért nem felelős. Kötelezve lett most Weidl Ferenc, hogy a városnak fizesse vissza a költségeket.

— Uj épületet a járásbírósnak. Az igazságügyi miniszter a városnál ismét megsürgette ez ügyben a végleges határozathozatalt. A polgármester előterjesztésére hajlandó azonban más telket is elfogadni, mert a városmajor telkén az átjáró miatt nehézségek támadtak; fölhiyta enuelfogva a várost, hogy nyilatkozzék, micsoda más telket vél alkalmasnak a járásbírósnak épület céljaira.

— A választók névjegyzéke. A országgyűlési képviselő választók, 1905. évre érvényes névjegyzéke már végérvényesen megállapított és tegnap érkezett le a városi hatósághoz. Köszeg városban 537, Kőszegfalván pedig 44 választó van a névjegyzék szerint.

— A Köszegi Kath. Legényegylet a szeplőtelen fogantatás kihirdetésének emlékére saját helyiségében f. é. december hó 11-én d. u. 4 órakor ünnepet rendez.

Szép érzelmes nóta, apáink talán a kőfáját is tudják:

Rozmaringnak olyan a szokása,
Télen-nyáron zöldelik az ága,
Leszakasztják kóróvá változik,
Az én szívem hozzád kívánczik.

A rozmaringot nemcsak a nép éneklí dalaiban. Költőink közül Czuczor, Bajza, Tompa, Arany, Tóth Kálmán szép költeményeket irtak róla. Arany a „Méh zománca” című versében a méhecske a rozmaring bokrán pusztul el.

Ennek a növénynek hazája Spanyolország. Kasztíliában egész erdőség van. De el van terjedve sokfelé. Egy magyar zarándok a szentföldön is dus tenyészetben látta.

Még Ausztráliában sem ismeretlen. Nagyon gyakori Görögországban, Olaszországban. Franciaországban hajdan túszerűen használták a rozmaringot és már Nagy Károlynak kiváló gondja volt arra, hogy természetek.

Az angoloknál szokás karácsony után rozmaringgal szórni tele a szobát. Triest táján még újkor almába szurják és úgy járnak vele házról-házra köszönteni. — Csehországban itju lányok temetésén van nagy alkalmazása, — Stájerországban pedig a belépő bíró ad rozmaringszálat az utódjának, mely bizonynyal azt példázza, hogy minden hatalomnak vége szokott lenni.

A rozmaringgal búbajos ostoba asszonyok kuruznál szoktak. Ma csak illatos víznek gyártására használják.

— Színészet. Már régóta vajulik a színészi ügye, és még mindig nincs szintársulatunk. A színpártoló egyesület nem tudott megállapodásra jutni eddig a pályázó színigazgatókkal. Most újabb Miklóssy Alfréd színigazgató jelentkezett, ki január havában óhajt nálunk előadásokat tartani. Ugy latszik, hogy a farsangra kapunk csak színészeket, a táncmulatság rendezők nagy bosszuságára. No de hat a táncmulatságok ugy sem szoktak sikerülni, s így könnyen megvignaszalódhatnak.

— A loszerraktarhoz kívánt órszoba tervrajzát a hadtestparancsnokság a városnak megküldte és fölhiuja a várost, hogy az órhelyiséget az elemi lóter toszomszédságában létesítse, mire nézve a lóterpancsnoksággal kell a városnak érintkezésbe lépni.

— A város hazai. A város tulajdonat képező hazak lakói közül többen panaszt tettek a város polgármesterénél, hogy a város házainak nincs gazdija. A város házaiban nincs rend, nincs tisztaság, s ott mindenki tehet, amit akar. A házbéli kutakat az összeszomszédok használják, mert lusták a távolabb tekvo közkuthoz menni, a kapuk éjjel-nappal tárva vannak; a ház előtt és a ház udvarán rendszeres tisztítás nincs. Most aztán a város kénytelen lesz minden házban egy ház mestert alkalmazni, ha a jogos kívánalmakat teljesíteni akarja. Legjobb volna, ha a város tudalna a házakon, még mielőtt összedülnek. Magánkézben jobban kezelhetők, mint ugy ahogy most van.

— Az új hid vázrajzát a kulturmérnöki hivatal már megküldte a városnak. A szakértői vélemény szerint a hid a vízfolyásra merőleges tengelyvel építendő a vágóhid mellett levő gyalogátjáró helyébe, és a hid-pálya alsó éle 60 centimeterrel fölemelendő.

— Országos vásár. Holnap hétfőn városunkban országos vásár lesz. Tekintettel arra, hogy az állatbetegségek megszüntek és a lapunkban olvasható hirdetmény szerint a sertésforgalmi korlátozás is megszünt, az állatvásár igen élénknek ígérkezik.

— A géphimzési tanfolyam, melyet a Singer varrógép részvénytársaság a Mulató helyiségeiben rendezett, f. hó 7-én bezárult. A tanfolyam két hétig tartott, s ezen idő alatt alkalmunk volt a géphimzés gyönyörű produkcióit látni. A legszebb mintázatok kihimzése, ami kézi munkával heteket venne igénybe, a géppel pár nap alatt elkészült.

— Munkaszünet karácsony előtt. Tekintettel arra, hogy a fogyasztó körönség karácsonyi és újévi alkalmi bevásárlásait nagyobbára a karácsonyt megelőző vásárnapon teljesíti, a Magyar kereskedelmi csarnok választmánya elhatározta, hogy felkéri a kereskedelmi minisztert, hogy a karácsonyt megelőző vásárnapra, vagyis f. évi december 18-ra, a munkaszüneti törvénynek a kereskedelmi árusításra vonatkozó rendelkezéseit függessze fel.

— Az új zugógát már elkészült s most a zugógát feletti partok megerősítésére kerül a sor. A molnások most vigan öröhlhetnek, van víz bővíben, és ha alapos tagy lesz, még azt is megérjük, hogy folyó évben megnyíljon a jégpálya is.

— Tűz. Mult szerdán Kőszegfalván majdnem nagy szerencsétlenség történt. Egyik ház pajtájában a gyermekek tüzet raktak, és immár kezdett a pajta égni, mire a házbéliek a tüzet észrevették és hamarosan elfojtották. Ha egy kissé késnek volna, hát akkor az uralkodó nagy szélben Kőszegfalván ép ház alig maradt volna.

A méhek felette szeretik, azért a méhesek körül ültetni igen alkalmas.

Halásak vagyunk a rozmaring iránt, kedvelt virága a magyar népnek: a fiatalágot ékesíti és hej de sokszor szólott bánatos vagy vigabb nótaja.

Szekeres Ábel.

Irta: Jakab Ödön.

A minap reggel még az ágyban heverésztem, mikor betoppan hozzám a szolgáló:

— Instál m, egy ember keresi a tekintetes urat. Most jött a vasuton.

— Hogy híjják?

— Valami Szekeres Ábel féle nevet emlegetett. — Jól van. Vezesse a dolgozó szobámba. Mindjárt felöltözöm s megyek.

Szekeres Ábel! Teremtő isten, micsoda rég nem hallott név ez! De azért a tulajdonosára tüstént visszamelekeztem s az emlékezés alatt ugy éreztem magam, mintha huszonöt esztendővel fiatalabb volnék. Hevesebben dobbant meg a szívem s lelkemben rég elalélt emlékek serkentek életre e névnek hallatára. Szinte hallani véltem a tisztos, fekete talu székely kollégium hangos csengetyűjét, amint hívogat a reggeli órákra és önkénytelenül egy pár görög szó jutott az eszembe. Az ablakom alatt elmenő emberek lármája ugy tetszett, mintha az iskola haszontalanokodó egykori tanulótlársak zivajgása volna. Még öltözködésem is szaporább lett

— **Egy irnok** jó fizetés mellett kerestetik. Bovebb felvilágosítással szolgál e lap kiadóhivatala.

— **Jo tanacs.** Egy szorgalmas újságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézetnek és a Meteor időjósaslásai többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következék is be: meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk Réthy-féle Pemete-fű-cukorkát, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Réthy Béla gyógyszerész neve rajta van.

— **Két elegánsan** berendezett utcai szobák külön bejárattal azonnal kiadók. Katonatisztek részére igen alkalmas. Megtudható Jurisistör Klem ház I-ső emelet.

— **Müncheni Spatensör** kapható Waisbecker Ele utóla **Schaar Józsefnél** Kőszegen.

A karácsonyi kiállítás nagy süteményekben, valamint finom cukrokból, december elején kezdődik Waisbecker Ede-utóla **Schaar Józsefnél** Kőszegen.

— **Tessek csak a Kőszegen** gyártott **mosószappant** használni! Az első próba megtöri a győzést arról, hogy ép olyan pontosan határozta meg a gyártmányt szappan Kapható minden fűszerkereskedésben s a gyárosnál: **Freyberger Sándor** bórkereskedésében Kőszegen.

Különfélék.

* **Anyakönyvi statisztika** A községi anyakönyvi-hivatalban az utóbbi időben a következő születési-, házassági- és halálozási eseteket jegyezték be:

Születés.

November 28-án, Novákovits József és Söber Katalin leánya, Erzsébet, r. k.

December 3-án, Szidoly Herman és Steiner Irma, fia Árpád, Ferenc, r. k.

Házasság.

November 23-án, Morgós János, Gyalóka, özv. Osvald Sándorné, Beó, r. k.

November 26-án, Arthofer József és Tompek Mária, Kőszeg, r. k.

December 5-én, Fodor Károly, Micske, Prikler Teréz, Locsmánd, ág. hitv. ev.

Halálozás.

December 3-án, Dolliner Károlyné sz. Uffenheimer Mária, nyug. ezredorvosné, r. k., 62 év, bélnák

December 3-án, Temel Ilona, r. k., 1 év, torokgyík.

December 3-án, Tamás József, r. k., 3 év, rángógöres.

December 6-án, Illés Jánosné sz. Imre Julianna háztartás, ev. ref., 54 év, agyverőmleny.

* **Egészséges gyermekek.** Korunk oda irányul, hogy beható és általános felvilágosítások által a gyermekek egészséges fejlődését gátol, elhibázott táplálkozási módot kiküszöbölje. Ennek a törekvésnek eredményeképpen ma már nagyrészt semmiféle szesz tartalmú italt, mint bor, sör stb., nem adnak a gyermekeknek. Mégis kevés figyelem fordított arra, hogy a tea, valamint a coffeint, tehát mérget tartalmazó babkávét ép oly ártalmas ifjúságunknak mint a szeszese ital. Utóbbi időben egy híres orvos és tudos ismételt

sokkal a rendesnél: nehogy öreg tanárom után menjek be ismét az órára.

Mert hát Szekeres Ábel hajdanában tanuló társam volt, kivel ugyan ritkán tanultunk együtt, de mindig együtt verekedtünk. A tágba szakadt nagy otromba gyereket mindenki ismerte s minden osztályban az volt a „számápad” amelyikben ő ült. Mikor engem az iskolába vittek két osztállyal járt akkor előttem; s mikor az iskolát elhagyta, két osztállyal jártam én előtte. Nehéz teje nem birt a tudományokkal sehogy boldogulni, ámbar ő azt hitte, hogy csak a tanárok üldözik. Alig cseperedet fel embernyi suhancnak végképpen meggyűlölte a nyomatott betűket. Hanem azért az érettségi vizsgát még a negyedik osztályban letette, ami különben nála csak annyiból állott, hogy a német nyelv professzorának az ablakát beverte s az alatt ment haza falusi gazdának.

Amint öltözködés közben ezeken a régi dolgokon borongtam, felismertem a hangját is a másik szobából. Az egykori érczes hangon kiáltotta az ebédülőben rendező szolgálóleánynak.

— Hallja galambom! Hát itt a vendégeknél való szivarok hol állnak?

Nem kellett fáradni a leánynak, mert e pillanatban én is beléptem a dolgozószobába.

— Szervusz kedves Abel!

— Szervusz, fiu!

Es megölelt és megcsókolt a régi melegséggel.

— Hallottam a híradet nagy ember lettél az ország tüköré! Bravó fiu!

Aztán megveregette a vállamat, nagy szeretettel és nagy erővel.

Ez a kedveskedő viselkedés még annak a boldog időnek volt a maradványa, mikor köztünk a legtöbb

ugy nyilatkozott, hogy 14 éven aluli gyermekeknek egyáltalán nem volna szabad babkávét adni. Ehhez a kijelentéshez előkelő hygienikusok szigorú óvásainak egész sora csatlakozik, többnyire utalással arra, hogy már egy évtized óta olyan maláta kávét állítanak elő, mely ízével és zamatjával az idegizgató babkávét teljesen pótolja, s melynek jótévő egészségi hatását nem lehet eléggé megbecsülni. Aki nem tudja magát elhatározni arra, hogy a család felnőtt tagjai számára ezt a Kathreiner cég által előállított maláta kávét babkávét hozzáadás nélkül használja, az ne sajnálja a társadagot legalább gyermekeinek azt tisztán és erősen készítve adni. Itt említjük fel, hogy sok évi tapasztalat szerint a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gyermekeknek a legzsengőbb korban is, a mikor a tiszta tejtől gyakran undorodnak, igen egészséges hatású, s hogy azok azt, kellemes íze miatt, mindig nagyon szívesen isszák. Az eredmény még soha nem maradt el. A fejlődés kor szakában a vérszegénység, sápkór, éjjeli izgatottság, gyöngeség és nyomorúságos uővés igen hatatosan leküzdhető, az annyira szükséges tejjel kapcsolatban, a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé által, mert ez könnyen emészthető, tápdus és vérképző. De csak a „valódi” Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bírja azokat az izelőnyöket és azt a kellemes zamatot, mely őt oly előnyösen kitünteti. A bevásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a „Kathreiner” nevet, kérjük az eredeti csomagokat Kneipp páter arcképével és ne fogadjunk el nyitva mérlegelt silány piritott gyártmányokat, vagy másképen csomagolt értéktelen utánzatokat.

* **Alapítvány magyar munkas-sanatoriumra.** A nemrég elhunyt Neuschloss Odön gyáros végrendeletében nagyszabású alapítványt tett. A végrendeletben azt kívánja, hogy a budapesti Apostol-utca 13. számú házat, a melyben a megboldogult lakott, a hozzátartozó kerttel és telekkel, a melynek a vételára 200.000 korona volt, a lehető legjobban értékesítsék. Ehhez adott még 100.000 koronát s az egész összeget a fővárosnak ajánlotta föl, mint alapítványt tüdőbajos munkások sanatoriumának a föllállítására. Arra kéri Neuschloss végrendeletében a fővárost, hogy a sanatoriumnak adjon ingyen telket, ha nem adhat, akkor Budapest közelében, egészséges helyen vásároljon telket. A sanatorium egyszerű és praktikus legyen s 50–60 beteg számára rendezék be. Az építés és felszerelés után esetleg megmaradó összeg kamatát az intézet folyó szükségleteire használják föl. A sanatorium építését a polgármester, vagy az illetékes tanácsos elnöklésével alakított bizottságra ruházza. — Az idők változását mutatja e nemes alapítvány. Jelzi, hogyan fölkel az emberbarátok érdeklődése a budapesti és alföldi sanatorium-egyesületek által a tüdővész elközdésének ügye iránt s bizonyosága egyszerűsége a bőkezű alapítványozás annak, hogy a gyógyíthatatlannak vélt sorvadás kórja ellen hazánkban már sikerrel működő Erzsébet-Sanatorium eredményei széles körben megelégedést és bizalmat keltenek.

* **Ipar képzettség nélkül nem üzhető.** A kereskedelemügyi miniszter 80.555/1904. sz. a. hozott elvi határozata szerint engedélyhez kötött iparoknak üzletvezető mellett való gyakorlására oly esetekben, midőn az üzletvezető a szakszerű képzettség hiányát van hivatva pótolni, az iparengedély ki nem adható.

* **Angliai vadászatok költségei.** John Bull nagy téli sportja, a vadászat ugyancsak drága mulatság; egy nagy háboru költségei is kikerülhetnének abból a pénzből, a mit ez a sport felemész. csak hozzávetőleg lehet megállapítani a vadászatra fordított pénzmennyiség évi átlagát. Az egyesült királyságnak a vadászatra fektetett tőkéje 220.000.000 k. s az évi költség meghaladja a 100.000.000 k.-át. A vadászlovak száma 100.000, melynek értéke 100.000.000–140.000.000 k; csak eltartásuk 80–100.000.000 koronába kerü évenként. A kutyák értékét nem lehet egész biztosággal megállapítani; átlag 12.000 pár kutyát használunk vadászatra. Mr. Lambton híres farkájáért lord Suffield

külömbiséget kiváltkék az tette, hogy ő erősebb volt mint én.

— Szép dolog tőled, hogy nem felejtettél el és meglátogattál.

Ábel kiegyenesedett és önértzetesen szólt.

— Mit? Hát olyan parasztnak gondolsz te engemet, hogy nem tudom mi a kötelesség? Hiszen igaz, hogy én nem vagyok holmi tintanyaló ember, csak afféle „földnépe”, aki abból él, hogy turja a fmezőt, mint a vakondok esztendőről esztendőre; de azért csak számítok valamit a magam fajtája közt! Te, olyan ökre s olyan fia nincsen a faluban senkinek, mint nekem!

— Ürvendek Abel!

Leült egy székre, elharapta egy szivarnak a végét és rágyujtott.

— Ne gondold, hogy olyan sült paraszt, semmi ember vagyok! Elismerem hogy nem sokat tanultam, hanem azért talu is csak surlódik az ember. Mi is tudjuk, hogy megölték a németek Kossuthot.

Szörnyű hangosan beszélt, mivel láthatólag mutatni akarta, hogy nincsen elmaradva nagyon a világtól.

Azonban hiába kiabált, mert egész külseje folyvást ellene szólt. A ruházatját akár el se hozta volna! Vastag vászon ing szürkéllett ki a barna daróc kabát alól s a kabátján hat gombháznak csak két gomb állott rendelkezésére. Hosszu száru, nehéz csizmát viselt, melynek gondolatlan felbőrét vörösré csávázta otthon a uezők hajnali harmata. Feltört kezein erősen meglátzott az eke szarva és a nehéz kasza-munka.

(Vége következik.)

nem kevesebb, mint 64,500 koronát adott. Cook ezredes a következőképen állapítja meg a vadászat költségeit, ha 50 pár kutyával négyszer vadászik az ember havonként: 14 ló 14,000 korona; kutyák ellátása 5500 korona; vadászok díja 6000 korona; két abrakoló 4200 korona; tüzelés 1000 korona; nyeregek 2000 korona; kölyök-kutyák 2000 korona; egyéb kiadások 5600 korona. Összesen 42,700 korona.

* **A Horgony Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejtájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idézték elő, sőt járványkórúknál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 t., 1 k. 40 t. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellert” vagy „Richter-féle Horgony Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Irodalom és művészet.

(*) Csodával határos az a tömérdek kedvezmény és ajándék, melyet az „Erdekes Könyvtár”, a világ e legolcsóbb folyóirata nyújt előfizetőinek. E mellett a lap csak elsősorú hazai és külföldi írók (többek közt Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Tóth Béla, Szabolcska Mihály, Beniczky Bajza Lenke, stb., stb.) legkiválóbb elbeszéléseit közli, tehát tartalma is a legmagasabb színvonalu. Állandó ingyenes mellék-lapja, a „Rejtésvilág”, minden egyes rejtésvilág-megfejtőnek, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyújt. — Előfizetési ár egész évre 2 korona, felévre 2 korona, mely összeg az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalába, Budapest. V., Kálmán utca 2., küldendő. Mutatványtűzet kívánatra ingyen és bérmentve.

Hirdetések.

Mirigyeknél, vérbajnál, angol kórúknál, bőrkütegnél, csuszál, torok- és tüdőbajoknál, meghülésnél, idült köhögésnél, hörghurutnál, — különben gyenge s vérszegény gyermekek edzése és erősítésénél újból ajánlom a közkezdelt és orvosilag gyakran rendelt

Lahusen-féle Jod-vas-májolajat.

A legjobb, leghatásosabb májölaj. Hatása vérképző, nedvujtó és étvágygerjesztő. Rövid idő alatt fokozza a test erejét. Többet ér minden más hasonló és újabb szernél. Íze finom és kellemes, azért mindenki szívesen veszi be, minden ellenkezés nélkül. Szaporodó évi szükséglet legjobban bizonyít a jóság és közkeresetség mellett. Számos bizonyítvány és elismerő irat. Ara **3.50** korona. — Mindenki óvakodjék az utánzatoktól, és a vételüél ügyeljeu Lahusen gyógyszerész Bréma című cégemre. Főraktár Kőszegen: a „Magyar Királyhoz” és „a szerezseuhez” című gyógyszerészertár.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

